

CCTA.

Учууталлар атырдыах ыйдаабы сүбэ мунньахтара

Учууталлар атырдыах ыйдаабы сүбэ мууннаахтар,
"ЫЧЧАТЫ БАРЫ БУТТУУН ОРТО ҮӨРЭХТЭЭНИИ ТҮМҮКТЭЭНИИ УОННА ИННИКИТИН УОПСАЙ
ҮӨРЭХТЭЭНИИ ОСКУОЛАЛАРЫН САЙЫННАРЫЫ ТУҢУНАН" ССКП КК, ССРС МИНИСТРДЭРИН
СОВЕТЫН УУРААХТАРЫН ОЛОХХО КИЛЛЭРИИ СОРУКТАРЫН ТУҢУНАН

СССР райкомун секретара таб. ПЕРМЯНОВ М. Е. дакылааттан

[illegible][illegible]

Бүтүүн советской порут, бичиг албых национальностду дейдубут политический ушма үлэһэ үрдүк өрөкөтүлүүтэ — поруттар довердүйуларын бэрэлминьныгы — ССРС тэрэлибута 50 сыдан корсолоор. Мэди संबастаан бичиги өрө-йүомхүт порутун үөрдэриллих үлэһиттэро ССНН БК ушма ССРС Министрдарын Советыа Уурал-тарын олоххо киллэриниң бөлөк-тарин үлэлэрин түһаайалары ии-дэ.

[illegible]

Көңишин 5-й сымакыт куку-
лар материлалый базалары
бөдүрүтүүтү Эрлин Эрстиин
(председатель Филиппин Р. А.),
Карл Маркс (председатель Лы-
кин В. С.), Ленин (председатель
Коркин В. П.) аттарын кол-
хозтор улахан нөмүн өлгөдү.

дэр. Игн түмүүгэр 1971–72 с.с. үүрэх дэмлэлтгэр оройуон үүднэн үөрлөгэр ого 11,2 бичигчлэлтгэр, 30 кнэжээнэ смендара үөрлөгчлэр. Огтоон бу кэмнэ кнэжээнэ оройуоннарбичигчлэр Анчада 21,9, Алексеевскыга 18,9, Мала-Хатгаласна 32,5, Уур-Адагчга 17,4, Мирной куоракка 45,6, республика үүднэн 30,2 бичигчлэлтгэр, 30 кнэжээнэ смендара үөрлөгчлэр. Оройуонгача физикса 11, химиа 9, биологиса 4 үгүүгэр кнэжээнэ кнэжээнэ кабинетгара, 15 физкультурийн смендара үөрлөгчлэр.

Оройуон үрдүгүн барыта 5078 оҕону үөрэтүүнэн-интиһин 387 учуутал дьиэтинанар. Ил интэ-
тэн 223-го аналлаах эрдэс уо-
ппа толоруута сүдү үрдүк үөстө-
төөхтөр. Ол эбэтэр 58 Кыры-
һымашпана, Ковинки 4 сылга оро-
йуон педагогическай колледжта
90 адыр учууталларынна, ол
интэтен 51 үрдүк үөрөхтөөх спе-
циалистарынан толоруулунна.
Агардаас быйылгы үөстөх табыл-
лар 44 учуутал кэллэхтөөх. Би-
лигин оройуонга РСФСР оскуо-
ллартын үтүөлөөх учууталлара
2, Саха АССР оскуолаларын
үтүөлөөх учууталлара 17, өчүгүт
үөрэдиритин гуйгуһуннара 34
күнү бапп.

[illegible]

Үлэдиэр ичхэт диэнэнги өс-
жуолатыгар туолта бэрээдигт.

1971—72-ж. үзрөх дэмилээр 16-тан 30-гар дүрүн сыпаттар 606 мичаттан 131-ра ара кыялыны окууланан хабиллабачта. Ол ичттан, 36-ра үрөттөрүн бирахыттар. Халламет 75 мичаттан 61-ра ара кыялытарын бүтөрбүттөрө. Ити пати үзүлчүр мичат балра-сууда 10 биракыла-на үрөһүнө. Халлама, Сылыт орто окуулазырлар ыкыламет 2 кылаас кылаага үрөттөрүн түмүктөөбүтлөр. Халатыйлабыла-лар, тарытталар, абылпактар Советтарын салалталара үзүлчүр мичаты үрөттөдүнүн биракытөдө албаттар, кичилөргө сыпөөк үрөһөр үсүлүбуланы тарый-баттар. Маанык ыкылаа сууа сыпманы бүтөрмөттөхтик тек-туулаа. Бийла Чуралчы кыялы-ны орто окуулазырлар 360 үзүлчүр мичаты үрөһүнүн кыялы. Ачыа, Диринг орто окуулазырларын икхи кыялыны кылаабын апыр, ачыа кылаастаах уоһа орто окуулазыр баллазырлар сыпактын үрөһүн биракыларын кыялыбүтү соруға тууар. Мааныла окуула-лар административиллара кыялы-пактар Советтарын уоһа ха-баллабыллар кыялыбүтүлчүрүн ыкыта үлөһи тарыйбаттар ыкыта

[illegible]

Окуучуларга үзгөч-лүктүн үлктүн тунсарымыга уюнуу баймыгыга үлө балайды мыкчалар. Комсомольскай, пионерскай үлэлери мыктыга, кабылстанай системалда тигиринге, окуучулар үлэлериин хонтурууллаабымыга хамсаабыннар оюнулуунулар. Ити түмүгөр Хатымы орто окуучуларыгар (директор Синадз Е. Е.) үзгөчү билиш 92,3 бырышманга тигиринге. Ол өбиктөн 27 бырышманга үчүгүлү иманара үзгөнүлөр. Химия, история, география, биология, черчение курдуу предметтерге билиш 196 бырышман. Оттон Чуратчы арасы кылаастаах окуучуларыгар (директор Кордашевская Т. Е.) үзгөнүлөрүлөр 94,2 бырышманнара кылаастаран бүтүрүлүлөр. Итигиз 26 бырышманнара хатымымыга үзгөнүлөр. Үзгөчү билишса маннак үчүгүлү түмүктари Мугудай орто (директор Шиндиган А. С.), Халдар (директор Нехостров В. М.), Белозыбская (директор Макаров М. П.) арасы, Бахтиялчакый (директор Оюнешникова Е. Г.) окуучулары ситиштилэр.

Од эрхээрн үерх-ингэн үзэгч
гэр билигтн даданы нгэрлсгэр
үгүсгэр. Оёолор нмдзастарын

бүтэрчилгээг урлага чамтатгалд үүрэгчилгээг нэмэгдэх. Бүтэцтэй өмнө юбилейдаах сэдэв оройуон үнэвтэлдүүр үүрэгч билийн нэмтэнтэй корхуулдүүр. Ойно 1970—71 сс. үүрэгч дэмдэгт үүрэгччилдүүр 89,5 бэрмэлдүүр кылаагчтарын бүтэцтэй өмнө буулдхтарина, 1971—72 сс. үүрэгч дэмдэгт итн кордөрүүдтэй 1,2 бэрмэлдүүр чамтатгалдүүр. Чурагчтүүдтэй интернат өсүүдлүүр (директор Шадрин А. С.) хас 4 өдөттөн бийрлүүдтүүр үүрэгч билийн. Итн курдүүр Диринг, Чурагчтүүр өртө өсүүдлүүр үүрэгч билийн эмнэ тагнарм түүдүүр. Оройуон үрхдүүр сэдэв аайн өртө өсүүдлүүр 250, 300 өдө бүтэрүүр. Оз эрээр билийн тэн атайн буулдхтар чамтатгалдүүр ахсаамы өдүүр арайлах. Хэлдүүр 1968—69 сс. билийн өртүүронтон 11, 1969—70 сс. 8, 1970—71 сс. 25 өдө өртө өсүүдлүүр бүтэцтэй өдөдүүр үүрэгчтүүр. Кэлиг үс сэдэв үүдтэй Кытаанахтан 3, Муудайгад 3 өдө бийрлүүр. Республикдаа сэдэв аайн билийнлүүр өмнөтө математический, химический олимпиадаларга билийн оройуонд бийр түүдүүр мнэстүүр сэдүүр. Үүрэгччилдүүр эхлүүлүүр кэмдүүрлүүр молдх билийнлүүдтүүр кордөрүүдтүүр. Билийн 10 кылаагчтүүр бэрмэлдүүр 346 өдө үүрэгчтүүр эхлүүлүүр 260-түүр өдө түүдүүр эбтүүр 77 бэрмэлдүүр. Ортон 560 ахсэм кылаагчтүүр бүтэцтүүрлүүр 110-түүр түүдүүр сэдүүрм мнэстүүр.

Питий үлөдө эмнэ бөтүлүмдө
итерестер бааллар. Окуучулар
педколлективтара араас оруттах
итер үлөм ыыталлар. Агитэ-
наларынан уонна бирдирдэ
төрөпүттөрү кытта үдө эмнэ
барар. Ол үрд, нан олохор дис-
циплинажонни көнүндөрө сатааан
талса, тууар. Сорох утутталлар
уруөгү туох дааны эмнэ, сору-
та суох ыыталлар уонна оку-
ситада да сатаабаттар. Төрөйбэр-
кэ түмүтөр итинини асчылар
Одьулуун ары: кыынастал өс-
куолатыгар баара көнүмэ.

Имчаты бүтүүн орзо үөрэх-
төөний айымнылалхтыа, нэгэн-
төнгөн үлэхтөөний эрдэр, оном
хас бирдин өсүүлэлэр нэлэ-
хитара үөрөж билин халхасты-
батын тунсарымга, эрго үөрэх-

Красноярскийдагы телевизия-
дагы онгор аялалха сэтг
«Рассвет» телевизияр модон сий-
мэннэ. Бу телевизияр модонд үүд
бэлэччэ гурдиг, чухалей бр-
лу; үүрээдийн нэрлэгчлэлт,
нэтрөөнчлэлт, табиэгчлэлт,
бүтөөнчлэлт, экранн чухалей
49 сантиметр.

Сликаж: «Рассвет» — 201-м
тагтыг зоронч монголчлалт
хөдсөөднэ А. Григорьев ролд.

Ю. БАРИН фотограф (СССР
фотохроника).

[illegible]

X X X

Учууталлар атырдах майманы
ды сүбэ муһаххаттарыр иккин
сэргэ хас дэрганы хос диктанды
тар ыстидиннилер. «ОССР тарих
либита 50 сыла тулуутугар бо
ломонинини сибэстээн арайуон
оскуодаларын сируктарыр туу-
нан» райсовет исполкомуну пред-
седателин сибуйууаччы таб.
Белых М. И., «Методический үлө-
дө санга уонна учууталлар бөй-
лөрүн биллиилэрин үрдүктүккэ-
ра» дигэн темада оройуонналары
методкабинет сибидиссыйа таб.
Спиридонов П. Е., «Билимин
уруок хайдах булуутхала ИИ?»
дигэн темада уорак салгытын
инспекторы таб. **Керемисов Н. М.**,
«Предметнай курубууоктар уонна
факультеттар үлэлэрин сирукта-
ра» РСФСР оскуодаларын үтү-
лөөх учуутала таб. **Ермалаев А. П.**,
«Комсомолецтары, пионеры, о-
ктябреноктары кытары үлө-
сү учуутал миэстэ» дигэн темада
ИБСЛКС райкомун пионерской
үлэ-дө отделин сибидиссыйа таб.
Виноуров Л. М., «Начальная
минимума» Саха АССР Уорунун
министерствотуну представителя
таб. **Васильев А. Ф.**, «ИТО нуор-
матин туттарымыга уонна спорту
сайыыннарымыга оскуодалар сирук-
тара» дигэн темада оройуоннаады
спортсовет председателе таб.
Федотов Е. М., диктандытары
огордулар.

Буулбут дамжааттар сүний-
лэрийн хэлсэтийг хятаднылаах
В. С. Ефремов—ордууламалы
санхүүдэтэй тэмдэгтэй
права, **А. С. Родионов**—Мэдээ-
сийн начальнай оркуулатын дирек-
тора, **Я. Г. Павлов**—Чесновский,
И. М. Павлов—интернат-оркуула
учуутала уо. д. а. Сүбө нууных
амгыглылаахтара дүүлээлийн-
бит бопнууруустар сүний-лэрийн
тууланнаах уураары ылынчлар.
Түмүккэ ЧБСАКС райкомун ес-
ретара Т. Носов бийыл биһиги өрө-
йоммутугар санга үлээни санхүү-
адэр учууламаларга элэрдэ уруу-
тары туттарды.

[illegible]

Снимок: «Рассвет» — 191-ый
пяти серий монтажной
команды А. Грибанов реклам-
ный.

Ю. БАРМИН фототех (ССТА фототехника).

Красноярский кыраайга тус ершээрли автомобильнай трассалары огоруута уонна ороһуоннааһынга улахан бодомтоо ууруулар, Билигин кыраайга оройуоннэр кииншары холбуур бары суоллар бодо саамайлаах гына дьолуунуук олоһуллуунулар. Бу нэтилеткада бары станицалары уонна хутордары, кэлэхтэр уонна соххоттар уһаайбаларын, кэскиллээх наһааныыһааһаах нуушары бодо саамайлаах антрассаларынан холбуур сүрүн сорук быһаарыллар.

[illegible]

Снимок: влохтөөх суултыланх Адажескай — Алексеевгининскай
автобильнаа суолу оноруу.

Ю. ШМЕЛЕВ фотота (ССТА фотохрониката).

СУҮРБЭҢИС ОЛИМПИАДАБА

МОУХЕН, ССТА. Сүүрбөнхс
олимпиада саадинаа бүрэл,
Советскай ууһуттар бийнш
сүүрбэксэммит хамаандаабыт ор-
тотутар аан бастакынан олим-
пийскай медальлары млар чинс-
ка тигиелэхэр. Владимир Буре,
Виктор Малахов, Виктор Абба-
мон, Игорь Гривенников 4х100
метрдох дистанцияда эстафета-
да 3 мүнүүтэ 29, 72 секундтан
кэлэннэр яккис мнэстэ буоллу-
лар. Бу Европа сага рекорда.
Аан дойдутаары сага рекорду
олохтоон америкаецтар баста-
тылар.

Советскай гимназикалар Людмила Турничева, Тамара Лавочкина, Ольга Корбут, Любовь Бурда, Антонина Кошей, Эльмира Саади хаммаанданла күрөктөшкө олимпиада чемпионуларыны буолулар.

Бийнги сүүмэрэмжит хамгаалдагчид Пермь суураттан сүлдээр шатангист Геша шай-Честин боруонса медаль афалла. Кинн үстэ тохторүйүү суунытан 367,5 килограммыа тохотхо. Улахан боруонса медаль тахынаа бийнги атлетинг равовока кыра үрүг нүмүс уонна голчонка боруонса медаль ытла.

КНДР спортсмена Ли Хо Дукун явца кэтибдэх саангайтаагай кыаймалаарынан дэригста уонна ан дэригстаагай, ону тэбэ олимпийскай оонньуулар рекордсменнарын титулулар чыгэста тигэста. Кансэдан эрдэни саламугар бэйрдиндэһэнгэ кыах кэмэ медалы ГДР спортсмена Рейнхард Эйбел ытла. Оттоп кини бэйр дэригстаагай Зигмунд Херн байдаркадан эрдэни саламугар бэйрдиндэһэнгэ чемпионунан буолла.

АХШ спортсменнаты Мичиган маалдатын 1:0 ахсаамын дотулар. Икннэ таймга тэды Коммюнкшнларын медаля тэды дэбэс кыларда.

БИЙИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовый индекс 678700, Чур
Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—9-13.05, огд
уонка—9-15.05.

«Одговор, үзэллэр бөгөөд эхний үзүүлсэтэ, олборлоот, дэлхий илэ-таха араас өнгөөх тэснэлэх сибекилэринэн чэлэгдэн, хүнх хэс солмо хилсааларинан суугу-наатн!» дүн өтө Чугалма элэ-түн Нузыкалмайдагын аитло-натын олохтоохторун брейтүн киннин олохтоохторусар, бары аитлоналарга таһаарбыт ачга-рымылдын сүрүн нс хонгоно.

Ижырыллахтар салг эрдэттэн, хаар хараарыи кытта тул, новалара хабар ерки тулуп туларыыга үлэлэрин чаралабытынан барбыттары. Муус устар 15-16 күннэрттэн саадалаи субьотунукуктарга көхтөөтүк кыттыбыттары. Адынысчотиннай дыһалэр олбуурдарыгар, Ленин аатынан площадьта штакетниктары оромунунаабыттарэ. Эмнэ ити дыһалэр үлэстэригар кумубалары онорон еибикчилэри олордубуттара.

Сибээскини дьаа тайыгар үүн-
нэри билиэхэ, дьинигэи саага
дариы. Маньмача дьаа хавлай-
балара көхтөөхтүк турумжуттар-
ра. Бу дьаалаа Дьардхигэиэй
уулусса олохтоохторо урала дьа-
амаы көрдөрбүттэрин, күүскэ
турумжууттарын билиэтир сии.
Билигин Дьардхигэиэй уулусса
үсгүн халытааха ыла бырыта
дьаагин уулусса дьааи өттүгэр,
түһүсүн ааныгар, сибээски, мас
өлөрдөргө алаан шатаахтунууан
күрүлээн туспа палиеэдини
өгөстүмжууттарын көрөдүй. Ону
бары муус ханан гана өшпөс-
кэлээбиттэрэ күүххэ дьааала-
һаа уонна өһүнэр үүнэрэалибит
үүнэһэй өсө күүхүрдэн биэрэл-
лэр.

Саас - эрлэ Татьяна Смирнова Романова дьыһыгар сибэки расадаһын үүнэрэи аоматы олохтоохторугар биэртаахбыты. Оку ылан атыттар олохтоо са- айны быһа буйбайдаи бортоахы сибэкиллэри үүнэрдыты. Бу тыһалара Александра Кардашев- ская, Аграфена Романова, Мария Филиппова, Пелагея Елзевкина, Мария Решетникова курдук дьыһ хаһаайкаллара "ордуу" олохтоохтук кыттыбыттар. Киинилэр дьыһа- лэри иһэ-таһа сибэкииһэ тэтэр- быттар, чээд күүсүнэи чэлиги- быттар.

1968 с. өрөйүн кишингэр ин-
рэх наһы алаан олгодогго хо-

денүү өсгөхүллүбүт. Аграрлар
Гомановаларх өткөн үчүнх жаб
өлөрдөн үчүгөйлүх сөрөн сай
лан бүгөйлдөөбитаре билгит
сүүнө пана үчүнх тахсыбыта.
Эмгө кишилэр тахтан катара
адалан өлөрдүбүт дөмүдүннэри
унтара сайын айыы өткөмнэлэ
ли тэтгөйлалла.

...Отгон бу Мариа Алексеевна Филиппова алабура, Сибээккэлэр олордубуттара барка үүмү. Ону тэҥ помидору уоһаа отту суну мөһүөттара дьыаларын тэһи чээд күөбүнэн аэрокониятарын, бу үүнээбилэр төбөлөөтүк түпсэрбигтэрип көрүүххүтэ. Дьэ ити курдук атын дьыаларга сибээккэлэр, чистэ араас үүнээбилэр быһыл аламаһнай олордудан улахан көрөхсөбилэ ыһыллар.

[illegible]

чыны нотхтүдэр. Мэндэ айг
бүтн өйүүр наадалах.

Элний дэнэ табишар өлөр-
дөн сибээккний, отову, найн үү-
нэрийн бэлэмнэний үлэи би-
лэгсэттэн саралмаахх. Ойгох
үүгэй хара буюу бэйлэ нүүн
сир тэнэ алтны бэлэмнэр
сөнгөөх. Өчгөөг эр элний сав-
ардтэн расаданы дэнэ үү-
нэрэн, сайн кэлнтийн
табишар өлөрөн эр-
лэнтийн умай ол савуу савуу
ни сүтнэххэ сөн, — динээр
Музыкальный зона элхөхтөр.
Кырдык, бэйлэ савуу хойгох
масынган сөрөх маллар өлөр-
дубут сибээккнээр савуу буюу
бөхтөр. Ону табишар өлөрдуу-
дубут үүнэйилэргэ маллар баруу
карнэ уу кутуутун өрдүк
марыраталар. Маны сөлөө-
төл испелкома хайдах эр өлөн-
дэн сөн эбит.

Көлөр өтүгүр сибекки, мае, ошон да атын үүнээринин кылы, олардон үүнээринге өсүмдүк бөдөт тэрелтээр, самгөрөйдүр, балымшазар, о. д. а. бийекте кытталлара, көбүтүүлэрэ уонна тэрэйсэллэрэ хайаа да калдыаах. Оттон бийыл сайын көмүналыйк хонтуора уонна сибекс оройуоннары уааһын үлэһиттэрэ үлэһир тэрелтэлэрин таһыгар кыраый харайыаччылар олардубуттар көрөлөһөннөр сөн уонна бу атыт тэрелтэлэринэн ойонтура дим эрэннэ-320.

Сиббикинин, майны, отогт оло-
дог үүнэрийн бодуулагч тусга-
рмьта, минн тас көсгүүтүн амь-
гэгийнэг улаахан суоталлаах үз-
бигр көрүүтүн бичигдэгдүүлч тээ-
мэлэнхлэхтээх.

С. ЗВЕРСТОВ

Литература бырааһынньыга

Владивосток. ССТА. Прийорье-
да ССРС үйэ аһардаах юбилейы-
тар уонна Дальнай Восток интер-
пеннартын уонна үрүг гвардеец-
тартаа босхоложмута 50 сыла
туһунтутар аналлаах советскай
литература күһмэрэ сааланыы-
лар. Итинэн эйбэстээх Влади-
востокка ССРС Суруйааччыларын
сөмхүн делегацията кэллэ.

Спасской—Фишер матчбара

19-с партиада В. Спасскай, Ооньхуу тэгнэһинийн түүмүр үрүүтнэг, Р. Финер хараман тэниэ. Матч алсаана Финер тухатыгар 11:8 буолла.

13 №-дээх Одьулууннаабы профтехучилищеба хормейстр-
баянистар курстарыгар үөрэнээччилэри ылыы быраабылата

Курска ууе-урын саноодательность активнай кытчылаахтара, истэи уонна итинан баарта сатаан оонньооччулар, ариэс ылаастан итэрэһэ суох үөрөхтөөтөр культура өтөөдөм регионданыатынан ылылаахтэ.

Үөрэннй кэмигэр курсаннар хаачыллаллар: төдөөрө суох ишлэтигэнин, сөрөх тагнар тагнанын, олорор дьэһэнэ, 10 солкубайдаах стипендияна, колхостар уонна сөүхөз, дууга бардаах буоллахтарына, ый ахсын 30-40 солкубайдаах көмөтө, каппи-барыи эрскүоттун

халайхметьбалар уйуналлар.
Курска кипрэхтэрин ба-
лаахтар культура оидеын адир-
рхыгар маньш докузюонны
ытталлар! кадры учуоттааны
личной листогун, сайабылыа-
наны, автобиографины, 3x4
кэсмэйдээх фотокартыканы, оло-
рор спиртөн ыспараатканы
дыа көргөнгүр ыспаралланы,
капкозтар эбөтөр совхоз калрав-
лениетин.

Бу дымл баладан ийын 15 кү-
нүттөн 20 күнүгэр дигери 13

Хөдөөх Одьулууннаады проф-
төхүчилшлэна үөрэххэ киирөөч-
илэри бэрэбэрхэлзэлэч ыттал-
лар. Онно эхэмэны ситиһи-
лээхтик туттарбыттар ытталла-
лар. Күсү бүтэрбитэргэ Саха
АССР Культуратын министр-
ствотынан бигэргэтлэлибиг Удос-
товерение бэриллэр.

Үөрэх бу дымд алтынныг 1
күнүттөн 1973 жыл атырда
ыйм 1 күнүтөр дээрн ыатыл
лар.

Культура отдела

Реданторы солбуйааччы А. Г. ТУРАНТАЕВ

«Сила олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского района Якутской АССР